

Landsbygdsutvecklare
Malin Ohlsson
0490-25 41 70
malin.ohlsson@vastervik.se

Anteckningar landsbygdsråd 3 oktober 2022

Deltagare:

Harald Hjalmarsson, kommunstyrelsens andre vice ordförande
Birgitta Källgren, Smålandskustens skärgårdsförening
Maria Malmlöf, Mellanskärgårdens intresseförening
Ulf Lindström, Ankarsrums intresseförening
Joakim Andersson, LRFs kommungrupp
Per Karlsson, Händelöps bysamfällighet
Otto Jacobsson (ersätter Joakim Andersson)
Torgny Kindh, Loftahammars intresseförening
Peter Helge, räddningstjänsten
Marcus Höglund, Lindhaga varv, skärgårdsentreprenör
Malin Ohlsson, landsbygdsutvecklare

Plats: hemma hos Birgitta Källgren på Idö

Mötets öppnande

Harald Hjalmarsson öppnade mötet och en presentationsrunda gjordes.

Föregående anteckningar

På förra mötet diskuterades flera frågeställningar kring mobilmaster och kommunikationer i samband med kriser eller strömavbrott. Teleoperatörerna har krav på sig att ha viss beredskap i sina master, det regleras av staten och inte av kommunen. Klassning av masterna är olika där vissa bedöms viktigare än andra. Sådana klassningar offentliggörs inte.

Frågan om kulturmiljöprogrammet lyftes igen, se nedan.

Kommunen har framfört önskemål om övergångsställe vid Coop i Ankarsrum men har inte fått besked i frågan från Trafikverket.

Frågan om miljötillsyn av gemensamma avloppsanläggningar har resulterat i att en inspektion kommer utföras i år på anläggningen som genererade frågan. Föreningen har fått svar angående vad som ingår i den årliga avgift som betalas.

Västerviks miljö och energi har fortsatt inte utsett någon som har mandat att diskutera utmaningarna kring grovsopor i skärgården. Skärgårdsföreningarna kommer dock fortsätta jobba med frågan och bjuda in avfallsbolaget till möten.

Aktuella frågor från deltagare

Laget runt hanns inte med men några punkter lyftes av deltagarna.

Marcus har medskick om utveckling på Idö, vad som är tillåtet och inte. Kommunen måste svara upp. Malin tar frågan med sig.

Kulturmiljöprogrammet lyfts. Att det ska krävas utökat bygglovsförfarande vid ombyggnation av vissa platser ses som problematiskt. Kommunen borde hellre informera om hur man göra med sina kulturmiljöer än att bara slå initiativ på fingrarna. Frågan drivs fortsatt i kommunstyrelsen och landsbygdsrådets inspel är kända synpunkter även från andra håll. Det finns ett grundansvar för att ta hand om sitt hus oavsett kulturmiljöprogrammet. Räcker inte detta? Harald tar med sig frågorna till kommunstyrelsen.

Tillgängligheten till tjänstepersoner som ansvarar för strandskydd har varit låg, det måste finnas någon som svarar i telefonen istället för att man inte når fram.

Det upplevs ibland att kommunen har utmaningar med att dela med sig av sina planer och göra invånarna delaktiga. Att skapa utveckling tillsammans är viktigt. Kontakt är en sak, men återkoppling från kommunen är viktigt.

Händelöp har skärgårdsdagen varje år. Trafiksituationen är utmanande den dagen på den smala vägen där man bara kan mötas på ett fåtal platser. Det blir köer, svårt att ta sig ut och svårt att parkera samt dåligt humör för besökarna. Enligt lagstiftning läggs mycket ansvar på arrangören, ex att låna in räddningstjänsten och se till att dessa är på plats. Även bussar blir svårt, då dessa är stora och också är krävande i trafiken. Harald och Malin tar bollen med till kommunen för att få till ett samordningsmöte inför sommaren 2023.

Aktuella frågor från kommunorganisationen

Peter Helge, räddningstjänsten informerar

Peter Helge, operativ chef på räddningstjänsten deltog på mötet efter tidigare önskemål från rådet.

Systemet med styrel kommer troligtvis användas i år. Hela regioner kan slås bort från elen. Svenska kraftnät har en lista över samhällsviktig verksamhet, ex sjukhus. Alla i ett område blir strömlösa en kort period, men samhällsviktiga verksamheter startas upp. Vissa bostäder kommer ligga med på en viss prioriterad slinga. Kommuner, länsstyrelse och andra ser över vad som anses viktigt. Väldigt viktigt att verksamheten själv har en plan för hur strömlöshet hanteras. Planerna från 2015 gäller idag. Det kan ske kortvariga strömavbrott i vinter på detta sätt då elsystemet är utsatt för hög press och bortkoppling behövs för att skydda elnätet. Försäkringskostnader ska inte behöva uppstå, frysar etc ska inte påverkas då de planerade avbrotten är kortare tider ca max 2 tim. Dock kommer det ske produktionsbortfall i vissa industrier, viktigt också att lantbrukare med exempelvis mjölkkanläggningar ser över sin beredskap för elbortfall.

VHF kan gå att använda för kommunikation i skärgården för att larma 112 via Stockholm radio. Men VHF kan på vissa ställen gå över samma mast som annan kommunikation (ej egen) vilket då kan påverkas vid längre strömavbrott. Båtar drabbas inte av strömavbrott på samma sätt. 112 ska funka på din telefon om du bara har täckning till en teleoperatör, det behöver inte vara den du har abonnemang hos.

Kommunstyrelsen har givit ett uppdrag att se över om kommunen kan spara el. Det är delvis symboliskt via att släcka lampor men också större saker som att sänka temperaturer i kommunens många lokaler.

Räddningstjänsten ser även ökade risker den här vintern. Fler kommer att elda mycket i kaminer som egentligen är för myseldning. Många har kanske inte eldat i sin gamla eldstad på länge, och har inget tillstånd och eldar ändå. Folk kommer hitta på kreativa lösningar för sänkt förbrukning, och det kan bli sociala konflikter mellan personer med rörligt och fast avtal.

Elnätsbolagen ska skicka ut och förvarna sina kunder om att stopp i elöverföring kan ske. Blir det väldigt kallt så bör man ha beredskap för elavbrott hemma.

Normalläge, krishändelser (oväder, pandemi, kärnkraftsolycka) samt förhöjd beredskap (skyddsrum, viktigt meddelande till allmänheten etc) är nivåerna som räddningstjänsten jobbar med. Kommunen jobbar med planering för att hålla igång de viktigaste verksamheterna. Förskolan måste funka, annars tappar kommunen personal till annat. El, vatten, kommunikation, drivmedel är andra fokus. Samhällets skyddsvärden ska vi kunna stå upp för. En del av personalen kan vara krigsplacerade, det går före kommunens verksamhet och kommunens kriser. Civilförsvarsplikt gäller mellan 16-70 år. Kommunerna behöver ha resurser (både pengar och tid för personalen) att jobba med kris. Nu är det nya normala att ständigt hantera kriser.

RIB-personal och deltidsbrandmän är svåra att rekrytera. Man bör bo och verka på samma ort för att kunna ta uppdraget idag, men kanske kan man ha beredskap på olika sätt i framtiden. Dom som är med i hemvärnet är krigsplacerade och kan inte alltid jobba lokalt i kris. Civila insatspersoner blir viktigt när det är svårare att rekrytera. Fem personer krävs för rökdykning, men vissa stationer har inte fem personer i bemanning vissa tider.

Fungerande brandvarnare räddar många idag. Dock inte äldre som bor hemma långt uppe i åren. Brandvarnare är kopplade till trygghetslarmen. 1200 trygghetslarm finns i kommunen idag.

Det är en framtidsfråga om hur man kan utnyttja gemensamma resurser mellan sjöräddningen och räddningstjänsten.

Sms-livräddare och civila insatspersoner gör skillnad. Viktigt att i sin lokala samhällsförening veta hur en snabb larmning skulle kunna ske. Man har längre insatstid på landsbygden. Uppmuntra era medlemmar att gå HLR-kurs och ansluta er till sms-livräddare.

113 13 kan man ringa för att exempelvis fråga varför det luktar rök i ett samhälle. Det är ett informationsnummer.

Drönare används sedan länge i räddningstjänstens verksamhet. I ett akut läge används det dock inte alltid idag. Att ha en person som kan köra drönare i akuta lägen är en framtidsfråga. Skicka ut hjärtstartare, medicin etc akut kan komma att införas med drönare. Drönare kan dock påverkas av försvarets flygförbudszon. Det sker automatiskt och drönaren kan inte lyfta.

Analoga anslagstavlor samt platser med kommunalt vatten och värme blir viktiga samlingspunkter i orterna. Gotland har ett systematiskt arbete med sådana platser. Viktigt att vi pekar ut dessa platser tydligt.

Skärgårdsföreningarna brukar bjuda in räddningstjänsten till sina möten och har ett aktivt samarbete. Det går att göra även på fastland. Beredskapen är god på öar men kan bli bättre i övrig landsbygd.

Mycket beröm går ut till räddningstjänsten, för att man är kommunikativ och tar kontakt med lokala föreningar och företag.

Övriga frågor

Inga övriga frågor behandlades.

Nästa möte

28 november.

Mötet avslutades

Harald Hjalmarsson avslutade mötet.